

สรุปสาระจากบทความ เรื่อง “Protecting People Who Decline to Participate in Research: An Example from a Prison Setting” (ฉบับภาษาไทย) เพื่อลงประชาสัมพันธ์ใน IRB-NS Webpage

สรุปโดย อาจารย์ ดร.ศรินรัตน์ ศรีประสงค์ นำเสนอในการประชุมเพื่อพิจารณาโครงการครั้งที่ 11/2556 วันอังคารที่ 26 พฤศจิกายน 2556 เวลา 13.00 – 13.30 น. ณ ห้องประชุม 1103/1-2 ชั้น 11 คณะพยาบาลศาสตร์

การคุ้มครองผู้ที่ปฏิเสธเข้าร่วมงานวิจัย: กรณีตัวอย่างในสถานคุมขัง

การคุ้มครองผู้เข้าร่วมงานวิจัยในการวิจัยมีหลักการและแนวทางการปฏิบัติทางจริยธรรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการให้ความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย ในกลุ่มเปราะบาง เช่น กลุ่มนักโทษ และเด็ก แต่ประเด็นในผู้ที่ปฏิเสธไม่เข้าร่วมวิจัย การคุ้มครองปกป้องบุคคลเหล่านี้ มีการศึกษา/บทความหรืองานวิจัยน้อยมาก

ผู้ปฏิเสธไม่เข้าร่วมวิจัย (decliners) หมายถึง บุคคลที่ถูกเชิญเข้าร่วมการศึกษาแต่ด้วยเหตุผลบางอย่าง **จึงไม่สามารถ**ให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมวิจัย ซึ่งส่วนมากเมื่อบุคคลนั้นไม่ให้ความยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย ก็มักไม่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แต่ในบางสถานการณ์ อาจเกิดผลทางลบ หรือผลเสียในกลุ่มบุคคลที่เลือกไม่เข้าร่วมการวิจัย เช่น การวิจัยในสถานคุมขัง (คุก) ดังนั้น การทำการศึกษาวิจัยในที่คุมขังหรือกับนักโทษ ควรให้ความสนใจในการคุ้มครองผู้ที่ปฏิเสธไม่เข้าร่วมวิจัยด้วย เช่น งานวิจัยบางงานที่ทำในห้องขัง และผู้คุมต้องการให้ม้งานวิจัยเกิดขึ้น อาจเกิดการบังคับนักโทษให้เข้าร่วม หรือนักโทษกลัวว่าจะเกิดผลเสีย เกิดเสียประโยชน์ จึงจำเป็นต้องเข้าร่วมวิจัย

นอกจากนั้นยังมีสถานที่วิจัยที่ควรคำนึงถึงคือ ในห้องเรียนที่นักศึกษาอาจกังวลในการปฏิเสธไม่เข้าร่วมวิจัย **เนื่องจากเกรงว่าอาจมีผลต่อเกรดได้** เป็นอีกประเด็นที่อาจเกิดปัญหาความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัย

จากบทความนี้ได้เสนอแนวทางการคุ้มครองผู้ปฏิเสธเข้าร่วมวิจัยในที่คุมขัง ดังนี้

- 1) สอนวิธีการ Recruitment process อย่างสมัครใจแก่ผู้คุมขังให้ชัดเจน ไม่มีการบรรยายเกินไป
- 2) การให้ผู้ปฏิเสธการวิจัยมีทางเลือกที่จะนั่งอยู่ในงานวิจัย แต่ไม่ต้องให้ข้อมูล
- 3) กระบวนการขอเข้าร่วมวิจัย ในตอนเริ่มบอกเข้าร่วมวิจัย อาจมีการปกปิดโดยผู้เข้าร่วมวิจัยโทรบอก หรือบอกโดยไม่ลงชื่อ
- 4) การที่ผู้วิจัยออกจดหมายรับรองว่าบุคคลนั้นไม่สามารถเข้าร่วมวิจัยได้ เพราะไม่ตรงกับเกณฑ์การคัดเข้า

สรุป

การศึกษาในด้านนี้ยังมีน้อยต้องการศึกษามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาสำรวจ หรือวิธีการปกป้องผู้ปฏิเสธ การที่ออกจดหมายลง หรือการใช้วิธีการปกป้องต่างๆ คงต้องพิจารณาตามความเหมาะสม ปลอดภัย ประโยชน์ และผลเสียตามแต่กรณี